MUKANA HALLITUKSEN KÄRKIHANKKEESSA

Nyt on oikea aika

Perhehoidon kehittämisessä yhteistyö ja kumppanuus ovat avainsanoja. Perhehoitoliiton prosessikoulutukset tukevat maakunnallisten, ikäihmisten perhehoidon kehittämishankkeiden tavoitteiden toteutumista.

TEKSTI **KIRSI-MARJA NURMINEN**

Perhehoitoliitto tukee ikäihmisten perhehoidon kehittämistä maakunnissa osana Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa -kärkihanketta. Ensimmäisenä käynnistyivät prosessikoulutukset OSSI-hankkeen alueella.

OSSI-hanke toimii neljällä alueella, joista perhehoitoa kehitetään Etelä-Savossa, Etelä-Karjalassa ja Itä-Savossa.

– Yksi hankkeen tavoitteista on luoda kaikkien kolmen alueen yhteinen ikäihmisten perhehoidon toimintaohje. Samoin tavoite on lisätä perhehoitoa käynnistämällä 50 uutta perhekotia. Lähtötilanteessa ikäihmisten perhehoitajia oli Etelä-Savossa ja Etelä-Karjalassa vain muutama, kertoo Essoten hankekoordinattori **Sarianna Maaranen**.

Yhteistyö Perhehoitoliiton kanssa on ollut tiivistä hankkeen alusta alkaen.

– Olemme Essotessa tarvinneet tukea ja koulutusta esimerkiksi palvelu- ja asiakasohjaukseen. Tämän olen kokenut tosi tärkeäksi. Työntekijöistämme 32 osallistui prosessi koulutukseen, ja palaute on ollut tosi hyvää. Koordinaattorina olen huomannut, että asiakasohjaus sujuu helpommin niissä kunnissa, joiden työntekijät ovat olleet koulutuksessa. Työntekijät tietävät, kenelle perhehoito sopii ja mitä asioita esimerkiksi toimeksiantosopimuksessa pitää ottaa huomioon.

Eksotesta prosessikoulutukseen on osallistunut sekä palveluohjauksen työntekijöitä että perhehoitajia.

– Tämä on ollut tosi hyvä asia. Näin he ovat voineet samalla tutustua toisiinsa. Keskeistä toiminnassa on niiden asiakkaiden löytäminen, joille perhehoito sopii. Koulutuksissa olemme saaneet siihen yhteistä ymmärrystä. Koen, että koulutus on avannut koko organisaation silmiä, kiittää vs. toimintayksikön esimies **Sari Lähteenmäki** Eksotesta.

Lisää perhehoitoa

Eksoten alueella Etelä-Karjalassa ensimmäiset ikäihmisten perhehoitajat on valmennettu jo vuonna 2011. Tuolloin maakunnassa ei vielä oltu valmiita perhehoidolle, eikä toiminta ottanut kunnolla tuulta alleen.

– Vain yksi perhehoitaja tuosta valmennusryhmästä toimii edelleen tehtävässä. Kaikkiaan perhehoitajia oli 4-5 hankkeen käynnistyessä, joten asiakasmääräkin on ollut aika pieni, alle 20. Meillä on tarjolla vain lyhytaikaista perhehoitoa siten, että perhehoitaja menee hoidettavan kotiin. Asiakkaat ovat tähän asti olleet pääasiassa omaishoidossa olevia, selventää Lähteenmäki.

Eksoten tavoite on lisätä perhehoitoa niin, että muillekin asiakasryhmille voitaisiin tarjota mahdollisuutta perhehoitoon – esimerkiksi sairaalasta kotiutuville kuntoutuksen tueksi. Samoin tavoite on käynnistää pitkäkestoinen perhehoito.

– Valmennuksiin on riittänyt kiinnostuneita, ja yksi ryhmä valmistuikin marraskuussa. Toinen valmennusryhmä on käynnistymässä.

Myös muilla alueilla valmennuksiin on riittänyt osallistujia.

– Essoten valmennuksen aloitti keväällä 12 henkilöä ja syksyllä 10, Sosterissa Itä-Savossa valmennukseen osallistui 14 ja Pieksämäellä on aloittamassa 10 henkilöä. Ensi keväänä aloitamme taas uudet valmennukset, lupaa Maaranen.

Tukea ja tietoa

Perhehoitajien tuen merkitys on hankkeen kuluessa noussut enemmän esiin.

– Prosessikoulutus on ollut hyvä perehdytys siihen, mitä perhehoito on. Etenkin olen saanut paljon eväitä perhehoitajien tukeen. Perhehoitajan jaksamiseen vaikuttaa toki myös asiakasohjauksen onnistuminen, miettii Maaranen.

Samoin hän on huomannut, että perhehoitajien on saatava riittävästi tietoa asukkaistaan.

– Toimeksiantosopimus antaa hyvän mahdollisuuden käydä läpi, mitä asioita perhehoidossa on otettava huomioon. Samoin on tärkeää, että aina jokaisen uuden asukkaan tullessa perhehoitoon toimeksiantosopimus tehdään yhdessä, kasvokkain.

Lähteenmäelle koulutus on tuonut näkemystä siihen, miten viedä asioita omassa organisaatiossa eteenpäin.

– Tärkeää on miettiä, mihin palveluohjauksessa tulee kiinnittää huomiota, jotta perhehoito onnistuu.

Perhehoitajuus tutuksi

Hankkeen tässä vaiheessa on Essoten alueella keskeiseksi haasteeksi noussut perhehoitajien rekrytoiminen.

– Miten markkinoimme perhehoitoa ja miten teemme perhehoitajuutta tutuksi? Toinen haaste on yhyttää omais- ja perhehoitoperheet. Koska syyskuussa avatussa OSSI-keskuksessa toimivat sekä omaishoidon että perhehoidon palvelut, tavoitamme sitä kautta omaishoitoperheet. Se on yksi ratkaisu tiedotukseen, Maaranen toteaa.

Eksoten alueella hanke on jo lisännyt sekä perhehoitajien että perhehoidossa hoidettavien määrää.

– Aikaisemmin koko prosessi rekrytoinnista valmentamiseen ja asiakkaiden etsimiseen sekä toimeksiantosopimuksen teosta perhehoitajien tukemiseen oli minun vastuullani. Nyt olemme hajauttaneet tehtäviä. Esimerkiksi valmennuksessa toimii apuna ensimmäistä kertaa kokemuskouluttaja-perhehoitaja, Lähteenmäki huomauttaa.

Yli maakuntarajojen

Kehittämistyö on saanut maakunnissa uutta potkua, kun toiminta-alue on laajempi. Maakunnallinen yhteistyö saakin kiitosta sekä Maaraselta että Lähteenmäeltä.

– Yhteiset käytännöt auttavat meitä tuottamaan perhehoitoa yli maakuntarajojen ja vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin paremmin. Me teemme yhteistyötä myös esimerkiksi Keski-Suomen kanssa, sillä siellä sijaitsee yksi perhekoti, jonne voimme Essoten alueelta ohjata asiakkaita. Samoin uskon, että maakunnallisesta kehittämistyöstä ikäihmisten perhehoidossa on hyötyä myös lastensuojelun ja keva-perhehoidon puolella, miettii Maaranen.

Yksi tällainen innovaatio on etälaitteiden, eli tablettien välityksellä tapahtuva vertaistuki, joka on Essotessa käynnistymässä.

Samoin molempien mielestä yhteistyö Perhehoitoliiton kanssa on antanut hankkeelle paljon.

– Aina on ollut joku, kenen puoleen kääntyä. Esimerkiksi toimintaohjeessa olemme pystyneet ottamaan liiton näkemykset huomioon. Se on tärkeää, koska toimintaohjetta tullaan käyttämään muuallakin mallina. Samoin olemme saaneet apua perhekotien ja perhehoitajien tukemiseen sekä perhehoitajuuteen kannustamiseen. Myös perhehoidon koordinaattorin toimenkuva on muotoutunut tässä vähitellen. Olemme keskustelleet liiton työntekijöiden kanssa siitä, mitä toimenkuva voisi pitää sisällään. Ei tarvitse keksiä pyörää uudelleen, toteaa Maaranen.

– Samoin olemme saaneet liitolta apua ihan käytännön kysymyksiin, vaikkapa mietittäessä sitä, miten perhehoito vastaa erilaisten ikäihmisten tarpeisiin, Lähteenmäki täydentää.

Tulevaisuus näyttää hyvältä

Vaikka prosessikoulutus kohta päättyykin, ei yhteistyö Maarasen ja Lähteenmäen mukaan lopu siihen.

– Verkostot, koulutukset ja valmennukset toimivat ja jatkuvat edelleen. Hankkeen kautta saamme levitettyä tietoa alueen kuntiin ja juurrutettua perhehoitoa, jolloin kehitys ja käytännöt kulkevat käsi kädessä, uskoo Maaranen.

– Perhehoidon tulevaisuus on hyvä. Meillä on johdon tuki perhehoidon lisäämiseen ja pitkäaikaisen perhehoidon käynnistämiseen. Tuntuu turvalliselta edistää näitä tavoitteita myös siksi, että meillä on maakunnallisia kumppaneita ja Perhehoitoliiton tuki. Ja ennen kaikkea meillä on mahtavia perhehoitajia ja kiinnostusta perhehoitajan tehtävään, iloitsee Lähteenmäki. ■

Lainaukset koulutuspalautteista.

Monipuolista tietoa perhehoidosta, kouluttajat huippuja!

Avointa ja hyvää keskustelua. Tuntemukset ja näkemykset on hyvä käsitellä jo koulutuksen aikana eikä vasta sitten työmaalla lietsoen epäluuloja ja väärää tietoa aiheesta.